45239/B

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30514782

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

DIARRHOEÂ.

QUAM,

ANNUENTE DEO TER OPT. MAX.

Ex Auctoritate Magnifici Rectoris,

D. GUILIELMI JACOBI 'S GRAVESANDE,
A. L. M. PHIL. ET J. U. DOCT. R. S. L. SOCII, ASTRONOMIÆ ET MATHESEOS PROFESSORIS,

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI *Conſenſu,*
& *Nobiliſſimæ* FACULTATIS MEDICÆ *Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summiſque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis
ritè ac legitimè conſequendis,

Eruditorum Examini ſubmittit

JOANNES RUTTY, Anglo-Brittannus.

Ad diem 23. Julii 1723. hora locoque ſolitis.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud HENRICUM MULHOVIUM, 1723.

308692.

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

VIRO ERUDITISSIMO

GULIELMO RUTTY.

MEDICINÆ DOCTORI, COLLEGII REGALIS MEDICORUM LONDINENSIUM NEC NON REGIÆ SOCIETATIS SOCIO, ET PRÆLECTORI ANATOMIÆ IN THEATRO CHIRURGORUM LONDINENSIUM, CONSANGUINEO SUO AMICISSIMO ATQUE PATRONO QUAM PLURIMUM HONORANDO.

Hanc Diſſertationem in amoris, debitæ obſervantiæ & gratitudinis teſſeram.

DDque

JOANNES RUTTY.

DISSERTATIO MEDICA INAUGUTALIS. DE

DIARRHOEÂ.

Plenam enarrare Diarhœæ Hiſtoriam, omnia ejus Phænomena à ſuis propriis Fontibus deducere, atque medelam ei in omni Caſu debitam tradere in me non ſuſcipio. Hoc neque limitibus hujuſmodi diſſertatiunculæ neque viribus meis conveniret. Ea pauca hanc materiem ſpectantia quæ mihi hactenus obvenêre & quæ maximè notatu digna cenſui profero, Rem ſic aggrediens.

§. 1. Diarhœa vocatur Excrementorum liquidorum per alvum egeſtio copioſior & frequentior quam ex conſuetudine, ſine vehementi Dolore.

Et ſic diſtinguitur a Dyſenteriâ quæ ſemper comitem habet inſignem Dolorem & Ventris Torſionem unde hanc Latini Tormina nuncupavere vid. Fernel. Patholog. l. 6. c. 10. Cels. l. 4. c. 18.

Perperam itaque dicitur Dyſenteria adeſſe ubicunque adeſt excretio Sanguinis per alvum. Hæc enim ſæpe ſine Dolore fit. Vid. inter alios Foreſt. l. 22. obs. 20. unde ad Diarr-

hœam tunc referri debet.

§. 2. Dividitur Diarrhœa à nonnullis in Bilioſam, Pituiloſam, Melancholicam & Seroſam, ſed imperfectè, quum adjici poſſetPurulenta,Oleoſa,Sangui nolenta,Cibaria & plures aliæ; Imo fere dixeram tot poſſe recenſeri Diarhœæ ſpecies quot ſunt Humores diverſi in corpore. Vix enim ullum eſt Viſcus aut Vas quod emungi nequit per Alvum. Hoc aliquantulum patebit ex ſequenti. §e.

§. 3. Materiam ſuppeditant alvi Profluvio varii admodum Humores, à diverſis corporis partibus, nunc his, nunc illis profluentes. Primò enim per alvum egeri poteſt ex Ore, Faucibus, Oeſophago & Inteſtinis Humor dilutus vel mucoſus, ex Pancreate ejus ſuccus, ex Jecore Bilis hepatica, ex veſiculâ Fellis, hujus Bilis; & hinc ſæpe provenêre Diarrhœa Mucoſa, Aquoſa & Bilioſa authoribus notata.

Sed etiam ex locis à primis viis ſatis remotis provenire obſervata eſt materies hujus morbi, uti docuit Inſpectio cadaverum, ubi in Fluxu Purulento tabeſcente, deprehenſus eſt Pulmo in Purulentiam abiiſſe, aliàs Hepar Vomicis obſeſſum, alias Abſceſſus Pleuræ, (à Pleurâ autem, vel ſi mavis, muſculis Intercoſtalibus & à Pulmone Materiam morboſam non raro expurgari per alvum ex hiſtoria horum morborum conſtat, aliàs Meſenterii Abſceſſus, ut videre eſt in obſervationibus apud Bonetum collectis in L. 3. ſic Schenkius l. 3. obſ. Diarrhœam ex rupto Lienis Abſceſſu memorat. Atque notat Paræus (citante Etmullero) Pus per alvum rejectum ex ulcere Artuum. Deinde à viſceribus Hypochondriacis per alvum depoſita ſæpiùs obſervata eſt Atra Bilis vel Sanguis niger. ſic apud Foreſtum habentur Exempla nigrarum Dejectionum in laborantibus Tumore magno ſiniſtram mediam partem ventris occupante, & Liene indurato, (Tumore poſt has Dejectiones imminuto) Gravitate in Hypochondrio dextro, Dolore & Gravitate Hypochondrii ſiniſtri. Foreſt. l. 22. Obs. 12. 13. 20. & quidem in cadaveribus eorum qui Dolores circa Hepar vel Lienem paſſi ſunt & Nigra dejecêre, reperta ſunt Hepar & Lien valde nigricantia. Bonet. loc. cit.

Non

Non volo quamcunque atram materiem per alvum depoſitam eſſe atram Bilem. Poteſt enim Sanguis è propriis ſuis vaſis excidens & tempore aliquo manens in Grumos congelari & nigreſcere. Diſtinguitur verò ab atrâ Bile ex eo quod Lintea ei intincta rubeſcant, vel Vomitio cruenta præceſſerit. Accedit quod atra Bilis ſemper acrimoniâ notabili prædita ſit, uſque adeo ut quandoque Metalla corrodat & Terram fermentet, qualis deſcripta habetur apud Veteres (Aet. Tetrabib. l. 5. c. 46.) & hanc non fictam eſſe veris obſervationibus hodie conſtat.

Sanguinem ipſum hâc viâ deponi non rarò obſervatum eſt, & quidem ſine Dolore, (vid. Foreſt. l. 22. obs. 20.) in Plethoricis ſc. quorum ſanguis aucta mole & impetu oſcula Arteriarum meſentericarum in Inteſtina patentia eouſque dilatare poteſt ut hæc ſanguinem rubram admittant. Hoc enim fieri poſſe docent Experimenta quibus non tantum aqua, ſed & craſſiora Fluida in arterias meſentericas injecta in cavum Inteſtinorum penetrant.

Denique ipſum Habitum corporis per Diarrhœam exhauriri poſſe patet 1°. ex illâ Diarrhœâ in quâ quod inferne procedit quaſi Adipe vel Oleo perfuſum cernitur, Febri colliquanti dictæ familiari, ubi Nares fiunt acutæ, Oculi concavi, Tempora collapſa &c. (vid. Fernel. Patholog. c. 10. Foreſt. l. 11. obſ. 40.) Quippe Pinguedine Membranæ celluloſæ totum corporis ambitum inveſtientis, Muſculis ipſis horumque Fibris interſtratæ, magnam partem Orbitæ oculi occupantis, atque unde præcipue pendet moles & Toroſitas partium mollium, jam fusâ & per alvum egeſtâ. ſic enim Facies Hippocratica facilè intelligitur.

2°. Ex aquâ Leucophlogmatiæ ſeu Hydropis ἀνὰ σάρκα dicti per alvum evacuatâ. Teſtis ſit *Hipp. Aph.* 29. *l.* 7. *ſi Leucophlegmatiâ detento valida Diarrhœa ſupervenerit, morbum ſolvit.*

Ex Obſervationibus hodiernis (Peyeri ſc. & aliorum) conſtat hanc Hydropis ſpeciem eſſe tantummodo collectionem aquæ in cellulis membranæ pinguedinoſæ, illas loco Pingue-

guedinis replentis quas itaque hâc viâ depleri poſſe abunde patet.

§. 4. Hactenus fere nihil potulimus niſi quæ ipſa Obſervatio docuit, neque ullus fuit Diſceptationi locus. Verùm jam de Cauſis efficientibus agendum, circa quas non uſque adeo convenit apud authores.

Nos duas tantummodo generales agnoſcimus Diarrhœæ cauſas, ſc. 1°. Laxitatem Fibrarum Inteſtinalium, cæteris interim manentibus in eodem ſtatu, vel Reſpiratione auctâ. 2°. Occluſionem Oſculorum Venoſorum in Inteſtina patentium, vel quodcumque Impedimentum unde Humores in Cavum Inteſtinorum effuſi per illa in Venas readigi nequeunt, cæteris interim manentibus in eodem ſtatu, vel Reſpiratione aucta.

Quoad primam; Unuſquiſque ſanus homo habet in Inteſtina ſua quotidie depoſitam copiam liquidorum plus quam ſufficientem validæ Diarrhœæ, quod ut pateat, lubet pauliſper hic ſubſiſtere.

Primò itaque ſi ſanus homo omnem ſuam Salivam colligat, non deglutiens, hæc ad minimum aſſurget ad ℔j ſpatio 24 horarum. ſi quis enim nihil comedens per totum Diem tantummodo Maſtichen trituret in ore, & non deglutiens colligat omnem quam excrevit Salivam, aſſurget hæc ad ℔iſſ. vel ℔jj.

Deinde Pancreas, ex comparatâ magnitudine hujus Glandulæ ad magnitudinem Salivalium, ex collatione Ductûs Pancreatici ad Ductus Salivales, quorum ſc. ille ſe habet ad hos circiter ut 2 ad 1, effundit in inteſtina (ut videtur) circiter duplo majorem copiam quam excernunt Glandulæ Salivales, h. e. ſpatio 24 horarum circiter ℔jj.

Hepar dein & Veſicula Fellis Bilem copiâ ſatis majori deponent: Ex priori per Porum Bilarium deſtillat jugi fluore Bilis hepatica, & quidem in parvis Animalibus brevi ad aliquot Uncias.

Si animadvertamus 1°. in magnitudinem Hepatis, ingentis illius Viſceris. 2°. in ingentem copiam ſanguinis Hepati al-

allati ſc. totius à viſceribus chylopoieticis reducis unà cum omnibus Humoribus per venas Meſentericas ex inteſtinorum, ventriculi &c. cavo abſorptis & ad Hepar delatis, defectum amiſſarum per ſecretionem partium tenuiorum utcunque ſupplentibus. 3io. in magnitudinem Emiſſarii Biliferi; atque hæc ſingula conferamus cum iiſdem in Pancreate, credibile fiet haud minùs quam triplo majorem copiam liquidi ex Hepate quam ex Pancreate in eodem tempore effundi, adeoque Bilis 6 ℔ ſpatio 24 horarum in Inteſtina deponi.

Denique accedit Liquidum Mucoſum & Tenuius Inteſtinorum, quorum præſertim poſterioris copiam ingentem eſſe patet 1°. ex ingenti numero Arteriarum inteſtinis impenſarum, quum nullibi in toto corpore numeroſiores ſint Arteriæ quam in Inteſtinis, atque hæ fere omnes Tunicæ Inteſtinorum internæ impenduntur. 2°. ex copiâ Arteriolarum in omni Puncto Inteſtinorum tenuium apertis oſculis hiantium, uti ex Injectione Ruyſchianâ conſtat. 3io. ex perpetuâ hujus ſecretione, quum hæc hic proculdubio fiat per ſola vaſa, ſine interpoſitis Folliculis. 4°. Ex comparatione cum reliquis in corpore Secretionibus externis.

Egregius D. Freind in Diſſertatione de Excretione Inteſtinali Commentariis in Hipp. Epidem. annexâ, poſito quod Inteſtinorum Longitudo ſit circa 30 Pedum, Ambitus verò unciarum fere 4, & proinde Inteſtinis conſtituentibus Cylindrum in quo unciæ 1440 quadratæ continentur, Cute verò continente uncias quaſi 2640, Superficiem Inteſtinorum pluſquam dimidii rationem habere ſupputat; ſed quia Glandulæ non ita confertim in Inteſtinis ac in Cute reperiantur, Superficiem ex quâ Humoris aliquid egeritur æſtimari vult proportione quam habet, 1 ad 4, unde v. g. Horæ ſpatio ſi Cutis ℈ 48 ejiciat, ex Inteſtinis profluere ℈ xii. concludit.

In quâ Supputatione Eruditiſſ. hic vir tantummodo conſiderat Longitudinem Inteſtinorum prout vulgò traditur apud Anatomicos, (ſc. quod 6 plo longiora ſint Homine illo cujus ſunt propria) adeoque tantummodo externarum Inte-

ſtinorum Tunicarum Longitudinem. Verum quum agitur hic de eâ ſuperficie ubi fit Secretio, Longitudo Tunicæ Inteſtinorum internæ eſt quam conſiderare debemus, quam in ſolis Inteſtinis tenuibus longè majorem eſſe quam ſupra dictum eſt, & proinde Secretionem copioſiorem hic fieri facilè patebit.

Ponamus itaque in homine mediocris ſtaturæ v. g. 5. pedum, Inteſtina tota ſimul ſumpta ſine Diſtinctione Tunicarum eſſe 30 pedes longa h. e. 6 plo ipſo homine longiora. Ex Inteſtinis jam craſſis primò Cæcum eſt tantummodo ſaccus exiguam tantum longitudinem emetiens; Tunc Colon abdomen fere circumit, dein paululum aſcendens & iterum deſcendens illicò in Inteſtinum Rectum, cujus longitudo exigua eſt, deſinit. Ergo craſſa Inteſtina nequaquam excedent 5 Pedes: Reſtabit dein Longitudo Inteſtinorum Tenuium ad minimum 25 Pedum. Verum ob Duplicationes Tunicæ internæ, hæc incumbente Nervoſâ (quæ ſc. ſicuti reliquæ Inteſtinorum Tunicæ æquabiliter per totam Longitudinem Inteſtinorum ſine Rugis porrigitur) triplo longior eſt in Jejuno & Ileo Inteſtino, imo quidem in Jejuno adhuc multò longior, adeoque Tunicæ internæ rugoſæ Inteſtinorum Jejuni [& Ilei h. e. Tunicæ ubique Fiſtulis innumeris Liquidum advehentibus & effundentibus pertuſæ Longitudo Computatione parciſſimâ eſt triplo major quam Tunicarum eorundem exteriorum. In Inteſtino autem Duodeno Tunica interna tantum circiter duplo longior eſt incumbentibus. Ponamus jam longitudinem Duodeni Inteſtini eſſe 12 Pollicum ſeu 1 Pedis: Reſtabunt ergo Jejunum & Ileum 24 Pedes longa (ſc. in Tunicis exterioribus) Verum quum Tunica horum interna triplo longior ſit incumbentibus, hujus longitudo erit 72 Pedum: accedit dein Duodenum cujus Tunica interna longitudine duplo ſuperat incumbentes, adeoque illius longitudo erit 2 Pedum. Ergo Tunicæ internæ Inteſtinorum tenuium Longitudo erit 74 Pedum, h. e. 888 Unciarum, ſed quidem Computatione parciſſimâ, quum Jejunum ob valvulas immaniter aſſurgentes adhuc multò

tò plus quam triplo longior ſit in Tunicâ ſuâ internâ quam in Incumbentibus. Supponemus verò longitudinem eſſe tantum eam quam ſtatim diximus. Quoad autem Ambitum Inteſtinorum; quoniam nunc agitur de Tunicâ internâ quæ minores Circulos deſcribit quam exteriores, & ne Calculus noſter nimis aſſurgere videretur, ponamus Ambitum Tunicæ internæ eſſe tantum 3 unciarum. Continebit ergo 2664 uncias quadratas. Ergo ſuperficies Cutis ſe habebit ad ſuperficiem Tunicæ Inteſtinorum internæ ut 2640 ad 2664, h. e. hæc aliquantulum ſuperabit illam. Si ergo ponamus Secretiones eſſe inter ſe reſpectivè ut Superſicies ad Superficiem (licet, ut mox patebit, Inteſtina cauſas habeant Secretionem promoventes quas non habet Cutis) Secretio Inteſtinalis Cutaneam aliquantulum ſuperabit. Sanctorius autem Aph. 6. §. 1. obſervavit quod *ſi cibus & Potus unius Diei ſit* 8 *Librarum, Copia Perſpirationis inſenſibilis aſcendere ſolet ad* 5 *Libras circiter.* Ponamus itaque aliquem ſpatio unius Diei aſſumere Eſculentorum & Potulentorum 6℔ (quæ eſt copia ſatis uſitata) h. e. 96 ℥ Quum 8: 5:: 96: 60 ergo perſpirabit 60 ℥. ſed Secretionem hanc poſuimus ſe habere ad Inteſtinalem ut Superficies Cutis ad Superficiem Tunicæ internæ Inteſtinorum. Ergo quum hæc aliquantulum ſuperat illam, Secretio quoque Inteſtinalis Cutaneam aliquantulum ſuperabit; adeoque Excretio in Inteſtina ſpatio unius Diei excedet 60℥. h. e. excedet 3℔. 12℥. Neque opus fuerit, ut opinor, Subductione aliquâ ob Glandulas non ita conſertim repertas in Inteſtinis ac in Cute quum præter Glandulas iſtas Peyerianas adſint ora Arteriarum meſentericarum ubique in Inteſtinorum Cavum patentia quæ Injectio hodie demonſtrat jugiter ſuccum Tenuiorem effundentia. Sed porro Secretio per Tunicam internam Inteſtinorum habet Cauſas (haud exigui momenti) promoventes quibus deſtituitur Cutis. 1°. enim quum Secretio Cutanea fiat per partem frigidam, aridam, denſam, aeri ſemper expoſitam, Secretio ad Inteſtina fit per Membranas tenuiores, & in Balneo tepido ſemper hærentes. Hinc enim minor orietur Re-

ſiſtentia contra vim cordis & arteriarum à tergo prementium, adeoque uberior fiet Secretio. Sed 2°. per motum Periſtalticum ſuperficies valvularum dictarum Tunicæ internæ alternatim Affrictionem contra ſe invicem ſubeunt. Unde idem ſequitur effectum ac ſi partes aliquas externas alternatim contra ſe invicem affricaremus, quippe Humores copioſiùs alliciuntur, augetur Calor & Secretio.

Tanta ergo eſt copia Humorum ſpatio unius Diei in Inteſtina depluentium. Sed præter hos ſuccos Indigenas, accedunt Ingeſti, non raro magnâ copiâ; v. g. plurimi intra unum Diem bibunt 10℔. Aquarum Bathonenſium, adeo ut hi fortè hoc ſpatio Temporis accipiunt in Inteſtina ad minimum ultra 20℔. Liquidorum. Sed hæc eſt longè major copia quam fere unquam obſervata eſt in Diarhœâ in eodem Tempore deponi. Unde igitur fit, & quamnam adhibuit natura Cautelam ne omnes quotidie Diarrhœâ laboraremus? Reſpr. Hoc præcavetur ex Robore ſeu Vi contractili Inteſtinorum, maxime Fibrarum Annularium firmarum & denſarum, per quas, adjuvantibus Valvulis, Cavitas Inteſtinorum fere penitus aboletur. Nequaquam enim concipiendum eſt Inteſtina Tenuia in corpore vivo & ſano ſic ſe habere quemadmodum nobis oſtenduntur inflata ab Anatomico, vel Flatibus diſtenſa, ut in Cadaveribus non raro conſpicimus; Verùm ſunt inſtar Lumbricorum contracta adeo ut Cavum vix ullum relinquant. Hinc autem licèt ingens Liquidorum copia in ea ſpatio unius Diei admittatur, iis tamen præcluditur via ſecundum Longitudinem Inteſtinorum, adeoque per Anum, ſaltem valde arctatur, atque interim pergente motu Periſtaltico valido omnia quorum craſſities nimia non obſtat, adiguntur in Oſcula Venoſa non tantum Lactea ſed & Meſenterica ubique in cavum Inteſtinorum hiantia; Hinc moles Reſidua per alvum rejicienda fit ſicca (adeoque) levis, quales eſſe Fœces ſanorum Hominum Inteſtinales nemo non novit.

Pone vero hominem laborare Lienteriâ, h. e. perfectâ Inteſtinorum Paralyſi; tunc omnia liquida ingeſta exeunt per al-

alvum; quippe Inteſtinis jam ſic ſe contrahere nequeuntibus ut ea intercipiant, nec intercepta in Venas adigant, & viâ ſecundum Longitudinem Inteſtinorum jam factâ patulâ & quidem magis patulâ quam ſunt Oſcula Venoſa, ipſe motus Periſtalticus (qui perſtat licèt languidior) unà cum accedente vi Reſpirationis Liquida in Inteſtinis hærentia determinabunt deorſum & eliminabunt.

Si minor gradus Laxitatis Inteſtinis inducta ſit, Liquida in iis hærentia partim per Anum extrudentur, partim adigentur in Oſcula Venoſa, adeoque fiet Diarrhœa parcior vel copioſior pro majori vel minori Laxatione Inteſtinorum. Atque ſic hanc quandocunque accidit in corpore humano eſſe ſufficientem & adæquatam Diarrhœæ cauſam patet.

Si unà cum hac Reſpiratio augeatur, augetur cauſa Expulſionis per alvum, ut patet ex quotidiana Conſuetudine, atque ex Fœtu, ubi licèt Inteſtina craſſa Fœcibus plena ſint, nulla tamen unquam fit harum Expulſio ante Reſpirationem.

Sed & ex poſteriori liquebit cauſam Diarrhœæ jam aſſignatam omnino admittendam eſſe: Ubi enim eæ Cauſæ præceſſêre quæ Laxitatem Fibris Inteſtinalibus inducunt, fit Diarrhœa. 1°. itaque ex Obſervatione Hippocratis *Aph.* 17. §. 13. *Aquilonia Tempeſtas alvos deſiccat*, *Auſtrina humidas reddit* Iterum *Aph.* 6. *ibidem: Aſſiduis Imbribus morbi qui incidunt hujuſmodi ſunt; Febres diuturnæ, alvi Profluvia &c.* Nec mirum: Aerem enim externum perpetuò in Inteſtina demittimus, eum deglutiendo cum Saliva, cum Cibis & Potulentis, qui quando humidus exiſtit, præſertim tepefactus in Inteſtinis, vires eorum contractiles minuet, Laxitatem iis conciliabit, quum contraria Aeris Temperies contrarium habebit effectum.

2°. Qualibus quæſo hominibus alvus adſtricta maximè familiaris eſt? h. e. quibus adeſt Temperies alvi Profluvio maximè adverſa? Jis ſanè quibus corpora ſicca & calida, Strigoſis, Hæmorrhoidibus vexatis, Perſpiratione uberiori gaudentibus & proinde quibus Vaſa & Viſcera Robuſtiſſima ſunt:

His enim Vires Inteſtinorum contractiles adeo validæ ſunt ut quicquid Humidi præſtò eſt in Fiſtula Inteſtinali in Oſcula Venoſa adigant, unde relinquitur Fœx ſicca, dura, uſque adeo ut ob hujus ſtagnationem Venarum Hæmorrhoidalium Compreſſio fiat, indeque Tumores &c. homnibus hujus Conditionis familiares.

3^{io}. Liquida quæ vi Laxandi pollent, in Inteſtina admiſſa, Purgantia evadunt, v. g. Olea blanda & Jura Pinguia. Imò huc referre poſſumus Lac, ſerum Lactis, atque Aquam fontanam, quæ omnia ſi modo tale obſervetur Regimen ut hæc in Inteſtinis retenta ibi vires ſuas exerant, ſpeciatim ſi ille qui hæc copioſiùs aſſumpſit in Aere frigido ſe contineat, evadunt alvum Laxantia.

Quoad alteram quam aſſignavimus Diarrhœæ Cauſam: quandocunque obtinet ea Conditio Inteſtinorum & partium adjacentium quam poſuimus, Diarrhœam inde orituram eſſe Luce clarius eſt. Dum enim Cauſæ Liquida in Inteſtinorum cava expellentes pergunt, & cauſa illa per alvum detrudens, nempe Reſpiratio, pergit, vel augetur, & interim Oſcula Venoſa Humores eructatos in ſtatu naturali recipientia, eos nunc non recipiunt, Excretionem per alvum ſequuturam eſſe copioſiorem nemo eſt qui non videt. Atqui hanc Cauſam non fictam eſſe, ſed reverà ſæpiùs obtinere in corpore humano ex obſervationibus quas Inſpectio Cadaverum hoc morbo extinctorum præbuit, mox recenſendis, patebit.

Multi Catharſin tum naturalem tum artificialem à ſolo motu Periſtaltico aucto deducere voluêre. Hi verò minùs intellexiſſe videntur quid reverà efficiat Motus Periſtalticus, quippe mirabili artificio Fibræ Longitudinales Oſcula Venarum Lactearum priùs complicata aperiunt, dum interim in ea aperta Fibræ Orbiculares quoque contractæ Liquida in Inteſtinis hærentia imprimunt. Quodcunque ergo motum Periſtalticum auget, id ipſum auget cauſas Venas Lacteas aperientes atque implentes, h. e. auget Cauſas Inteſtina deſiccantes. Et quidem non adeo vim Reſpirationis, ſed motum Periſtalticum eſſe primariam cauſam Introitûs Chyli in Lactea patet ex hiſce Obſervatis. 1°. ſi Canis bene paſti Abdo-

domen aperias, poſtquam abſtuliſti Diaphragma & Muſculos Abdominales, videbis motum Periſtalticum pergere, atque hoc pergente Chylum in Lactea impelli. ſed 2°. hoc etiam verum eſſe in ipſo homine Reſpiratione non utente patet, ſc. dum hæret Fœtus in Utero materno, (in quo motum Periſtalticum æquè ac omnes naturales actiones pergere nemo inficias ibit) cujus Lactea tamen Chylo ſemper replentur. ſi enim recens nati Infantis, antequam aliquid comederit vel biberit, mortui, Abdomen aperias, invenies Lactea Chylo turgida.

Neque objiciat hic quiſpiam Matris Reſpirationem hujus Defectum in Fœtu ſupplere. Hæret enim Fœtus undique circundatus Liquore Amnii. Quum autem Fluida ſemper quaquaverſum æqualiter premant, Corpora iis circundata vel molliſſima à vi quantumvis ingenti externè premente nullam omnino accipere poſſunt mutationem in ſuâ Figurâ. Manet itaque motus Periſtalticus cauſa Chylum & alia Liquida tenuiora (ubicunque enim craſſius Liquidum tranare poteſt, ibi quoque tenuius) in Lactea adigens. Ea ergo quæ illum augent, Cauſam primariam Liquida in Inteſtinis hærentia in Lactea adigentem augent, h. e. deſiccant Inteſtina, h. e. minuunt Diarrhœam.

§. Recenſeamus jam Cauſas quæ obſervatæ ſunt Diarhœæ, ſpecialiores, Procatarcticas, Prædiſponentes &c. ſi quæ aliæ fuerint, quæ omnes ad duas præcedentes (ni fallor) referri poſſunt.

Tales itaque ſunt Errores in Victu, ut Cibi & Potus nimis copiosè ingeſti Concoctione non evicti, Cibi vel Potus vitioſi, nimia Ingurgitatio Fructuum horæorum, ut Melonum, Peponum, Cucurbitarum &c. Muſtum, Carnes vel Piſces Putreſcentes; Cathartica, omiſſa corporis Exercitatio; aliæ Evacuationes ſuppreſſæ, v. g. Urinæ ſuppreſſio, unde inſignem Diarrhœam notavit Rhodius, citante Etmullero. Sic Lochia ſuppreſſa in Puerperis interdum excitant Diarrhœam, & ex Menſtruis ſuppreſſis diuturna alvi Profluvia notat Hipp. Tr. 3. 10. Coac. Perſpiratio imminuta: ſic

ſic notat Piſo Obſ. 65. 66. *de Morb. à Colluvie ſeroſâ* quòd ſi quis ingruente Autumno modo negligentior fuerit in corporis cultu & ambientis injuria minimè ſe vindicaverit, experietur alvum liquidioribus ſibi ſolito fluere Excrementis. Hinc Williſius teſtatur ſe nôſſe plures Ventris Conſtipationi obnoxios curatos fuiſſe diluculò & horâ priùs aſſuetâ citiùs Lecto aſſurgendo: quantum enim (ut ille bene notat, à Perſpiratione ſolitâ adimitur, tantum ad Alvum lubricandam additur. Pharm. rat. §. 3. c. 1. Obſervante quippe Sanctorio §. 4. Aph. 15. *Dormiens duplo magis perſpirat vigilante.* Deinde animi Affectus Alvum ſæpe deturbant, ut Metus, Mœſtitia, (quam ſi diuturna fuerit, Diarrhœam incurabilem producere notat Baglivius) Ira, circa quam idem author (in Prax. Med.) hæc habet: *Bonum ſi Diarrhœa Iræ ſupervenerit; & ſi hæc non ſupervenerit, ſuperveniet Febris.*

Diatheſin huic morbo maximè faventem habere obſervantur ii, quibus Conſtitutio Debilis viſcerum primæ digeſtionis adeſt; & Balbi, auctore Hipp. Aph. 32. §. 6. atque ii quibus Cutis Denſa eſt.

Porro Occaſionem præbere Diarrhœæ ſæpe viſa eſt Febris cum Inflammatione Hepatis conjuncta: ſic Piſo Morb. à Colluv. Seroſ. Obſ. 68. 69. §. 4. c. 1. notavit in principiis Febrium continuarum quarum præſertim Focus Hepar eſt, maximè ſi Inflammatorio aliquo affectu opprimatur, alvum ut plurimùm Aqueis Bilioſis fluere Excrementis. Vid. etiam Bonet. Sepulchr. Anatom. L. 3. §. 10. Obſ. 17. & §. 12. Obſ. 3. Exemplum ſimile ſuppeditat Hipp. Epidem. L. 3. §. 7. ubi Febre correptus vehementiſſimâ cum Præcordiorum Tenſione exuſta non pauca per alvum demiſit; Die autem ſexto morbi Aurigine tentatus eſt. & in L. 1. Epidem. §. 7. ex Laboribus, Compotationibus & Exercitationibus intempeſtivis Febre vehementiſſimâ correptus Bilioſa dejecit. Per totum autem Morbi decurſum continens aderat Præcordiorum Palpitatio.

Notatu dignum etiam eſt obſervatum Piſonis loc. cit. *Quinetiam in Continentibus Febribus, præſertim iis qui Phlogoſin ſan-*

ſanguinis arterioſi conſequuntur, *cujus ſignum magna Linguæ ariditas & nigrities*, *ſi præſertim inſignis Habitus corporis Denſitas adſit*, *Experientia docet alvum liquidis diffluere Excrementis.*

A Pleuritide & à Peripneumonia non raro fieri Diarrhœam Criticam Hiſtoria illorum morborum docet.

Diarrhœam etiam excitant Vermes, Dentitio Infantum, Viſcera Tabefacta, ut in peſſimo gradu Scorbuti, Obſtructiones à nimia Tenacitate Muci vel Humoris Pituitoſi Lacteorum Oſcula obducentis, auctore Williſio.

Obſtructionem Venarum Lactearum quæcunque nata unde hæc, Liquida ex Inteſtinorum cavo admittere nequeunt, Diarrhœam inducere prius diximus. In cadaveribus jam hoc morbo extinctorum hæc ipſa comperta ſunt, ut ex obſervatis apud Bonetum L. 3. §. 10. patet, ubi in Inteſtinis Diarrhœâ chyloſâ poſt Dyſenteriam gravem laborantis, Cicatrix relicta vias per Lactea occluſerat. Ibidem aliàs Glandulæ Meſentericæ obſtructæ & caſeoſâ materie repletæ poſt Fluxum Cœliacum reperta ſunt: aliàs in Diarrhœa extincto repertus eſt Callus inter ipſas Venas Meſentericas, has obſtruens; aliàs ingens Atheroma in gibba parte Hepatis adeoque & hujus vaſa comprimens, unde Hepar majus ſolito apparebat & pleræque Venæ Meſentericæ, Inteſtinorum, Ventriculi & Lienis magnopere tumebant & ceu Varicoſæ conſpiciebantur, ex quibus abunde conſtat vias per Venas Meſentericas hic obſtructas eſſe; aliàs Pancreas Scirrhoſum.

Villis Tunicæ Inteſtinorum internæ eroſis à gravi Dyſenteriâ, Sequitur Diarhœa qualem inde ortam per totam vitam durantem, nullis unquam auxiliis cedentem, idem auctor notat.

Denique Diarrhœam aliquando producit Conſtitutio Aeris Epidemica, uti obſervavit Sydenham.

§. 6. Videamus jam paucis quomodo Inſigniores ex his cauſis agant ad producendam Diarrhœam.

Cibi & Potus nimis copioſè ingeſti, concoctione non evicti, quum in Naturam Humorum noſtrorum non convertantur, eas ſpontaneas mutationes ſubeunt quas ſubirent in

quocunque loco calido retenti, adeoque ſi aſſumpta fuerint Aceſcentia, Acrimoniam acidam induunt, ſi Alcaleſcentia alcalinam, unde partim ratione Stimuli agunt, partim mole ſuâ Fibras motrices ad Expulſionem irritant.

Purgantium modum operandi plenè excutere Propoſitum noſtrum non patitur. Paucis itaque hanc rem perſtringamus.

Ex alvum moventibus lenioribus nonnulla ſolummodo Laxando agere videntur, v. g. Olea recens preſſa, blanda, Decocta Emollientia &c. Tubam Inteſtinalem laxant, adeoque viam verſus Anum magis patulam reddunt. Hinc vis Reſpirationis jam aliquid de Liquidis in Inteſtinis hærentibus deorſum determinabit. Alia (quæ ſc. ſi qui ea ſumit, in aere frigido ſe teneat, & ibidem leniter ambulet, Purgantia evadunt, v. g. Sales fixi, Sales nativi vegetabiles, Sales neutri ut ſal marinus, Ammoniacus, Borax & Nitrum aliâ ratione agunt. 1°. fit copioſior Liquidi in Inteſtina Effluxus duplici de cauſâ, ſc. ob Acrimoniam horum ſalium eliciuntur Lachrymæ Inteſtinorum, & Perſpiratione in Regimine hic adhibito, imminutâ, augetur Secretio ad Inteſtina (cujus copiam magnopere pendere à copiâ majori vel minori ſecretionis per Cutim factæ ex obſervato Williſii ſupra tradito & plurimis aliis conſtat.) 2°. ob Poros per totum Habitum corporis partim occluſos major editur Reſiſtentia contra vires liquida Inteſtinorum in Sanguinem impellentes; Ergo hæ vires minus Liquidi impellere valebunt, & proinde ſequetur idem Effectum ac ſi Venæ Meſentericæ vel Lacteæ arctarentur vel partiali obſtructione laborarent. 3°. interim per lenem Deambulationem & Reſpirationem (h. e. primariam cauſam Egeſtionis omnis per alvum) inde auctam fit Determinatio deorſum. Tot leves Cauſæ concurrere videntur ad hunc levem alvi Fluxum producendum.

Quoad Purgantia acriora vulgo uſurpata, v. g. Jalapium & Scammonium; hæc agere videntur 1°. Acrimoniâ ſuâ Inteſtina irritando Humores exprimentia ex Pancreaticis, Hepaticis, Meſentericis & Inteſtinalibus Vaſis. 2°. Oſcula veno-

noſa non occludunt, ſed in Sanguinem penetrant, ut docent Experimenta. Per hæc enim ſatis copioſè aſſumpta poſſùmus Sanguinem ſolvere & ſpecie aquæ per alvum educere. Porro ipſum Lac vi Purgatrice per hujuſmodi Purgantia infici teſtatur Hipp. in Epidemiis: *Mulier, capra Elaterium vel Cucumerem depaſta, pueris Purgatio.* Pechlinus vult vertendum eſſe Helleborum, non Elaterium: ſed ſive illud ſive hoc ſumas, utrumque eſt acerrimum & fere cauſticum. Ergo non agunt hæc & hujuſmodi acria occludendo ſphincterulos Venarum Lactearum &c. & ſic viâ ſibi & Humoribus in cavum Inteſtinorum præclusâ, Diarrhœam excitant, verùm in ipſum ſanguinem admituntur, hunc ſolvunt, ſolutum copioſius determinant (ut à poſteriori novimus) per arterias Meſentericas. Ipſa inquam Purgantia in Sanguinem admiſſa hunc determinant; ſive enim per os aſſumpta fuerint, ſive in Venas immiſſa Cathartica, æquè purgant; adeo ut ad eorum Operationem non neceſſaria ſit prægreſſa Irritatio Inteſtinorum, licèt quando per Os aſſumpta fuerint, hæc ut cauſa concurrens admitti poſſit. Copioſiùs itaque determinato ſanguine per Arterias meſentericas, hæ dilatantur: Ergo harum Fines extremi penduli in cavum Inteſtinorum apertis Oſculis hiantes dilatantur. Quidni ergo Venæ abſorbentes quoque ubique per totum Cavum Inteſtinorum pendulæ & apertis Oſculis hiantes atque iis contiguæ, (quantum ex Anatomiâ hodiernâ conſtat) comprimantur eouſque ut liquidorum in Cavum Inteſtinorum effuſorum Readactioni pro ratione copiæ effuſæ reſiſtant, & hoc modo fiat Catharſis?

Vel ſi quis hoc non concedet, ſed velit potiùs, præſertim ex aſſumptis fortibus Hydragogis tantam copiam Humorum per Vaſa in Inteſtina patentia effundi quanta tota adigi nequit in Venas, unde Reſiduum per alvum vi Reſpirationis rejicitur, non habebit me opponentem. Quum enim ex ☿rio aſſumpto copia Salivæ ſpatio 24 horarum excretæ non raro aſſurgat ad 4 ℔ h. e. quadruplo excedat copiam in ſtatu naturali excretam, quidni per fortia Hydragoga, v. g. Ja-

lapium & Scammonium (quæ æquè ac ☿ totum Sanguinem ſolvunt in aquam & ſolutum per alvum educunt æquè ac ille per os) etiam Excretio ad Inteſtina ad 4plo majorem naturali copiam aſſurgat, v. g. ad 48 ℔? Licèt jam ex ſupra dictis concedamus 24 ℔. Liquidorum ſpatio 24 horarum in Inteſtina admiſſorum readigi poſſe in Venas, tamen duplo majorem in eodem Tempore effuſam readigi poſſe nondum Experimentis mihi notis conſtitit.

Mel, Sacharum, Caſſia & Manna leniter ſtimulantia & ſaponacea ſunt, unde haud abſimili ratione Diarrhœam producere videntur, quippe ſtimulando (ſed leniùs) ſanguinem ſolvendo, ſolutum copioſiùs per Arterias Meſentericas determinando, &c.

Quoad Animi Affectus, & 1°. Metum, videtur hic immediatè in Spiritus agere. Egregium hujus Rei Exemplum nobis ſuppeditant Biblia ſacra Daniel ƒ. 3. 4. ƒ. 6. ubi de Rege Beltſchatzar inter bibendum & lætandum, ex viſis Digitis Manûs humanæ egreſſis & ſcribentibus in Tectorio palatii regii, ſubito Terrore correpto hæc habentur: *Tunc toto Regis ſpledore immutato, cogitationibus ejus conturbantibus ipſum: quum Cingula Luuborum ejus Diſſoluta eſſent Genuaque ejus colliderent alterum alteri.*

Videmus hic Paralyſin Lumborum ex ſolo ſubito Metu inductam. Qui jam hoc intellexit, æquè facilè intelliget quomodo Metus Paralyſin Inteſtinis adeoque Diarrhœam inducere poſſit.

Mœſtitia Perſpirationem impedit & ſi diu durat, Carnes Frigidas facit, teſte Sanctorio Aph. 8. §. 7. ſic Secretionem ad Inteſtina auget.

Ira, auctore Hollerio, movens Bilem movet alvum.

In Febre cum Inflammatione Hepatis & Dejectionibus Bilioſis copioſior Secretio Bilis & in Inteſtina Excretio alvum liquidam reddit ratione contrariâ ei quâ Bilis Excretionis in Inteſtina Defectus efficit Fœces duras & ſiccas.

Viſceribus Tabefactis, ſeu Pure vel Ichore Putreſcente ſcaten-

tentibus, hic venis lymphaticis vel ſanguineis per eroſa oſcula immittitur, unde ſanguini admiſcetur atque cùm eo circumfertur, ſic motu & attritu magis ad Alcali accedit & Putredini proximus fit. Ergo Sanguinem ſolvit, & inſtar eorum Purgantium acrium, Elaterii, Scammonii, Jalapii &c. ſimilium, (quorum quippe Purgandi vim acrimoniæ Alcalinæ deberi probabile reddidit pluribus adductis Argumentis Pechlinus de Purgant. c. 16. 17.) inſtar horum itaque Sanguinem ſolvit & ſolutum per Arterias Meſentericas determinat, indeque eodem modo Diarrhœam producit.

Tumor Vaſa Hepatis comprimens & Pancreas Scirrhoſum Venam Portarum conſtringens Iter per Venas Meſentericas in Sanguinem obſidet adeoque liberum Ingreſſum in earum oſcula in Inteſtina patentia impedit.

Villis Tunicæ internæ eroſis, Glabrities Inteſtinis inducta eſt, Cibi, Potûs &c. Retinacula ſublata ſunt.

PROGNOSES FAUSTÆ.

§. 7. Alvi Fluxus ceſſaturus eſt ubi quis copioſiùs mingere inceperit. Hinc Hippocrates: *Mictus noctu plurimus parvam Dejectionem ſignificat.* Sic *Sudor Diarrhœis ſuperveniens malum ſiſtet.* Bagliv. Prax. Med.

Idem denunciat Flatus ſine ſequentibus alvi Fœcibus, & ubi contrectato manu ventre nullus Motus percip ur, auctore Hipp. in Prorrhet. L. 2.

Ea Diarrhœa quæ ex Perſpiratione impeditâ ab Ambientis Frigore oritur, haud mala eſt, inde enim expellitur id redundans, quod retentum noceret.

Diarrhœa ſæpe utilis eſt in Febribus, non tantum in Declinatione, apparentibus ſignis Coctionis, ſed in principio etiam cùm magna plenitudo adeſt, teſte Foreſto L. 22. Schol. in Obſ. 1. ſic Piſo Morb. à Colluv. ſeros. §. 4. c. 1. Febres continentes Phlogoſin ſanguinis arterioſi conſequentes à Diarrhœâ accedente ſemper imminui obſervavit (exce-

ceptis tamen iis quæ cum Phlegmone Viſcerum ſunt conjunctæ.)

Uno die fluere alvum ſæpe pro Valetudine eſt, atque etiam pluribus dum Febris abſit & intra 7um. diem conquieſcat. Celſ. l. 4. c. 22.

Appetitu & Concoctione ſalvis vix unquam nocet Diarrhœa.

Quæ Lippienti ſponte Diarrhœa cietur, ſalubris. Hipp. Coac. prænot. l. 2. c. 6. 10.

Ineunte Hydrope ſi aquoſa incidat Diarrhœa cruditatis expers, morbum exſolvit. Ibid. l. 2. c. 19. 8. ſc. dum adhuc validæ ſunt ægri vires & Viſcera nondum in Corruptionem adducta à Putredine aquarum in alvo ſtagnantium. Diarrhœa enim quæ tunc ſupervenit fere ſemper Lethalis eſt; Imò fere omnes Hydropicos Diarrhœâ perire obſervavit Foreſt. ſchol. in obſ. 1. l. 22.

Longo Alvi Profluvio laboranti ſponte Vomitus ſuperveniens morbum ſolvit. Hipp. §. 6. Aph. 15.

PROGNOSES INFAUSTÆ

§. 9. Ratione Excretorum, hoc fere pro Axiomate recipiendum eſt, quòd quo plus hæc à naturali ſtatu receſſerint, eo pejor Diarrhœa; ſed hac Limitatione ſeveriſſime obſervatâ, quod eæ Dejectiones quæ alio Tempore peſſimi ominis ſunt, criticè in vigore vel ſtatu morbi cum ſignis manifeſtæ coctionis excretæ ſalutem prænunciant, ut probè notat Proſp. Alp. de præſag. vit. & mort. c. 10. Hinc dejectiones Liquidæ, Flavæ, Croceæ, Rufæ, Lividæ & Nigræ quæ in principio Morti abſque ſignis Coctionis erumpentes exitiales, tamen cum ſignis Coctionis excretæ ſalutares ſunt.

Omnis Diarrhœa in Hydrope quæ non juvat peſſima; pravam enim Viſceribus diſpoſitionem indicat. Chesnean obſ. l. 3. c. 6.

Uno die fluere alvum ſæpe pro valetudine eſt &c. Verum

rum ſpatium periculoſum eſt; interdum enim Tormina & Febriculas excitat, Vireſque conſumit. Cels. L. 4. c. 22. Tormina à Diarrhœa ſequi etiam notat Hipp. Aph. 70. §. 7. ſcilicet, interprete Hollerio, non ab omni Alvi Profluvio, ſed à diuturno, & quando Dejectiones ſunt Bilioſæ. Et quidem Dyſenteriam hinc ſequi debere facilè cernitur; quippe Muco inteſtinorum ſuperficiem internam in ſtatu naturali ſemper obtegente jam deterſo, partim per diuturnum Rivum perpetuo defluentium Humorum Latera Inteſtinorum defricantium, partim per vim ſolventem Bilis, quæ ſcilicet ſaponacea eſt, omnia Tenacia ſolvit & ſummum eſt Detergens, unde jam, ex ſuppoſitione, majori copia depluens quam in ſanitate, Mucum plus quam par eſt, detergebit, ſolvet & abluet. Verum deterſo hoc Muco, Inteſtina noſtra Senſiliſſima fiunt, & quæ hoc Linimento antea defenſa, dura, aſpera & acria quæcunque quæ quotidie ingerimus, ſine Dolore ferre potuere, jam ipſam aquam deglutitam vix ferent ſine Dolore, ut patet ex hoc Experimento. Aſſueſcat aliquis diu Hydromel ſolum copioſius bibere, vel Mel aliquamdiu copioſius comedere: (quæ quippe ſimiliter vi ſolvendi & detergendi pollent) Ille vix aquam deglutiet quin ſequatur Dolor & ex ingeſtis minime acribus in diriſſima Tormina incidet. Sic jam in noſtro Caſu, abſterſo Smegmate illo naturali Nervi ſubjecti denudati ad appulſum minime Acrium Humorum ſive Indigenarum, (hi enim quum ſalem Ammoniaco affinem in ſe gerunt, ſemper Acrimoniæ participes ſunt,) ſive Ingeſtorum vehementer dolent. Ergo ad Diarrhœam acceſſit Dolor vehemens, h. e. facta eſt Dyſenteria.

Febriculæ à Diarrhœa excitari videntur duplici ratione 1°. (ex Bellino de Febribus Prop. 4.) Diarrhœa habet quid ratione Stimuli, quo fit ut per motus Derivationis influat in Cor copia Liquidi naturali major, quoties adeſt in univerſo genere Nervorum tanta ejus Copia ut per derivationes copia naturali major poſſit in hunc aut illum Nervum influere: ſi vero univerſa illius Quantitas ſit minor, per ſingulas Derivationes deducetur in ſingulos Nervos copia Liquidi non major naturali, ſi id penuria ejus non permittat, major tamen quam

quæ

quæ afflueret niſi adeſſet Stimulus ſeu Motus Derivatorius; ſed 2°. accedit, ni fallor, quòd quandoquidem omnes Secretiones, ſic Diarrhœa ſuccos naturales effundens Liquidum Tenuius è Corpore ſubducunt, hinc reſiduam Maſſam relinquunt inſpiſſatam, partibus ſcilicet diluentibus magis orbatam, inde in ſuis partibus craſſioribus aliquantulum adunatam adeoque per Anguſtias Capillarium tranare minus aptam; ſed hinc orientur ſaltem leves Obſtructiones, Inflammatiunculæ, indeque Febriculæ, quemadmodum ex omni Inflammatione fit Febris.

Quibuscunque Phthiſicis è capite unà Capilli defluunt ii Diarrhœâ ſuperveniente moriuntur Hipp. Aph. 12. §. 5. In Phthiſi inveterata fere omne quod Pingue eſt in Corpore periit, adeoque illud oleum quod ex capillatâ Cute Capitis perpetuo in ſano homine exudans Capillos inungit, hos humidos & flexiles tenendo, horum Fiſtulas tenuiſſimas aptas ſervat Tranſmiſſioni Liquidi ſui ſubtiliſſimi. Verum Oleo illo pereunte, Fiſtulæ iſtæ exſiccantur, unde Capilli non amplius nutriuntur, ſed arefacti ſponte decidunt.

Denotat itaque hoc Symptoma eum ſtatum ſanguinis adeſſe in quo hic orbatur ſuo Oleo, h. e. partibus blandis, Sales ejus obvolventibus, Saponaceos reddentibus, Alcalinitatem (ut ita dicam) impedientibus, adeoque ſanguinem longe Acriorem quam in ſtatu naturali. Quid ergo jam fiet de hoc ſanguine quando ei (quod hic fit) perpetuo affunditur Pus vel potius Ichor putreſcens: ſane multo adhuc acrior fiet, ſolvetur tanquam ab acerrimo Cathartico & in Ichorem acrem converſus determinabitur per Arterias Meſentericas ad Alvum: unde Diarrhœa (qualis revera in his obſervatur) purulenta, fœtida & cadaveroſa. Si jam Diarrhœa longe mitior vires vel Herculis ſubito proſternere valeat, quid efficiet hæc in his quorum vires Morbo magno jam fractæ ſunt, & in quorum Cadaveribus ſæpe tantum paucæ Unciæ Sanguinis repertæ ſunt? Brevi proculdubio ſubducet à Cerebro quicquid ſpirituum adhuc ſuperſtes eſt, & ad Cordis motum continuandum neceſſarium.

Bi-

Bilioſis liquidis ex alvo primum deſcendentibus poſt ſtercoroſis, Coma ſuperveniens Tumorem ad aures facit Hipp. Coac. prænot. Tr. 4. *c.* 4. 50.

Si cum Faſtidio Alvi turbatæ ſuppreſſio eſt, mox efflореſcunt Papulæ ſimiles Vibicibus Culicum; ac tum lachrymoſi Abſceſſus ad Aures veniunt: Hipp. ibid. Tr. 4. 14. ſcilicet, interprete Dureto, ſi alvus derepente ſiſtatur quæ paulo ante mordacibus Excrementis liberaliter ferebatur.

Quibus alvi feruntur Bilioſis Dejectionibus, Surditate oborta ſiſtuntur. Hipp. in Coac.

Pleuritide aut Peripneumonia detento Diarrhœa interveniens malum Hipp. Aph. 16 §. 6.

Hic forte eſt Aphoriſmus qui fere omnes Europæos Scriptores fefellit, pronunciantes ſcilicet Diarrhœam in omni morbo Pectoris Lethalem eſſe, quod falſiſſimum eſt; & quidem eget aliqua Limitatione Aphoriſmus hicce. Veriſſimum quidem eſt quod ubi Diarrhœa in Morbis Pectoris ſit à Colliquatione, Ichore putreſcente ſanguini affuſo, hunc ſolvente, Vires ægri morbo magno, & qui jam ſatis diu duravit, labefactatas ulterius proſternens, lethalis eſt. Verum tum in Pleuritide tum in Peripneumoniâ recenti alvi Fluxus Bilioſus ſæpe accidit cum Levamine ægri, & leniter Laxantibus promota Morbum feliciter ad finem perducit, uti teſtatur Experientia diuturna edoctus Præceptor noſter (grato & reverente Animo ſemper colendus) Cl. D. Boerhaave. videantur & Hollerii & Heurnii Commentaria in hunc Aphoriſmum.

Purgationi immodicæ Convulſio aut Singultus ſuperveniens malum. Hipp. Aph. 4. §. 5.

Singultus etiam ſpecies eſt Convulſionis: Convulſio autem quamcunque Evacuationem ingentem excipiens ſemper mala eſt.

Dejectiones omnes Verſicolores damnantur: ſic Hipp. *ſi vero verſicolores ſint, diuturniores, ſed nihilominus exitiales ſunt.* cui bene quadrant obſervationes apud Bonetum in Variegatorum Excrementorum Dejectione laborantium Cadaveribus, ſcilicet in his fere ſemper deprehenſum eſt Viſceris alicujus Vitium.

Dejectiones Fœtidiores malæ ſunt, utpote Putredinis Indicium. Admodum Fœtidas & liquidas, Flavas, Pingues in acutis Febribus excretas (colliquativas vulgus appellat) obſervatum eſt eſſe valde pernicioſas; quibus conſpectis pauciſſimi ſervantur. Pr. Alpin. de præſag. vit. & mort. c. 11.

Fere fit ut quem longa exercent alvi Profluvia, his Pedes intumeſcunt. Lomm. Obſ. Quippe ex Diarhœâ Functiones naturales deficere conſtat, adeoque actionem Vaſorum in Sanguinem: Verum inde pendet ſanguinis Denſitas & Rubor. Reſolvetur itaque Sanguis partim in tenuius Liquidum quod in Vaſa Lateralia ibit, ſed hinc in Venas adigi non poterit ob vires vitæ deficientes: ergo ſtagnabit & accumulabitur. Hoc autem primò fiet ad Pedes ob Diſtantiam horum à Corde & quia Liquida hinc Cordi reddita ad perpendicularem attolli debent.

CURATIO.

§. 9. Primo quum Stimulus Acer ſæpiſſime adſit; ubi ergo adeſt, tollendus eſt, quod dupliciter fit, ſcilicet, vel id corrigendo vel expellendo. Correctio autem perficitur vel 1°. per Medicamenta contra Acrimoniam in genere valentia qualia ſunt Aqua ſimplex, (cujus copia ſatis larga diluendo omne quodcunque Acre plus minuſve infringit) Involventia vel Obtundentia aquæ admiſta per quæ adhuc efficaciùs ſtimulus redditur Iners v. g. Aq. Decoct. Hordei, Radicis Althææ, Amyli, Farinæ Lini, quæ vel per os aſſumi vel ſpecie Clyſmatis exhiberi poſſunt, Gelatina C. C. in Potu ordinario ſoluta; ſic Compoſitio ex Sebo & Amylo quaſi miraculoſe aliquando Diarrhœam compeſcuit, narrante D. Allen in Synops. Medicinæ. Eidem ſcopo conferunt Emulſiones ex ſeminibus blandis, inſipidis, oleoſis v. gr.

℞ Amygd. dulc. ℥j.
Sem. 4 frigid. maj. ℥ſs.
Cum aq. Decoct. Hordei ℔iſſ. f. Emulſio cui ad miſce Syr. Althææ ℥ſſ. Cap. æger ℥iii vel IV. aliquoties de die.

Idem præſtat Effectum Oleum Amygdalarum recens preſſum affatim hauſtum vel ſpecie Clyſmatis injectum. Sic Terræ Melitenſes quæ in ſe gerunt aliquid Pingue & ſimul leve adſtringens, contra Diarrhœum ab Acri quocunque ortam valent. Huc ſpectant etiam Mucilago Gum. Tragacanth. Arabici, Sem. Cydon. Decoctum Inteſtinorum Vervecum, Ichthyocollæ, Symphyt. &c.

Huc refero Conſilium illud Riverii: *ſi Humor fuerit valde Acer & aduſtus, parcius & mitioribus medicamentis purgandus eſt æger; alioqui affectus ingraveſcit, ſed Refrigerantibus & Humectantibus temperandus eſt.*

Sic, Auctoribus Aetio & Alexandro Tralliano, ubi Bilioſa pura Recrementa per alvum prodierint, hæc non per Cohibitionem curanda ſunt, ne ſcilicet retenta Viſcera inflamment, Febres magis incendant &c. ſed in ſalubria ipſa permutanda ſunt, & Cibariis mitigantibus prolicienda & profliganda ex Corpore. Hinc apud hos in hiſce alvi Fluxibus extra Febrem commendatur Lac Caprillum vel Bubulum tepidum & recens mulctum potui datum. Sed ſi Febris urgeat, non purum Lac exhibendum eſt, ſed $\frac{1}{4}$ pars aquæ admiſcenda quia tunc purum Lac facile Nidorem acquireret. Alex. Trallian. c. 19. L. 3. Aet. Tetrabib. L. 5. c. 35.

Sed 2°. corrigitur Acre per acre oppoſitum. (Quemadmodum enim extra corpus v. gr. ♀ præcipitatus albus, ſi ſpicula ejus Acida Alcalinis infringantur, dulcis evadit, ſic intra Corpus, peccante Acido, ea quæ cum Acidis efferveſcunt exhibita, cum iis in tertium quid non acre abeunt. (Quod idem quoque fit per Abſorbentia:) Hinc pulchrum eſt Conſilium D. Harris quod in Infantibus ubi Diarrhœa ab Acido fieri ſolet, hoc corrigendum ſit per Pul-

veres Teſtaceos vel Abſorbentia Terreſtria, (ut demum Rhabarbaro expurgentur) Qualia ſunt Lap. & Chelæ 69, Oſtracodermata quælibet, Terra Lemnia, Sigillatæ, C.C. uſtum &c. Et hicce eſt Locus ubi Corallium tantum ſibi nomen acquiſivit in curanda Diarrhœa. Variæ formulae ex his concinnari poſſunt pro lubitu v. gr. pro Infante unius anni.

℞ pulv. è Chel. 69 comp.
Margarit. pp. ana ℨj.
M. f. pulvis in 6 p. æ. dividendus.
Sumatur $\frac{1}{6}$ pars omni Bihorio vel aliter pro re nata.

Verum ſi Stimulus ſit Putridus, fœtidus, Alcalinus, vel in Alcali vergens, qualem adfuiſſe teſtantur Obſervatores v. gr. ex Viſceribus Pure ſcatentibus Ichorem putreſcentem in Inteſtina effundentibus, Acetum vel ſuccus Limonum (v. gr.) quatenus Stimulum illum enervant, ad Diarrhœam compeſcendam conferent. Sic auctore Foreſto, ubi Bilioſa & pura Recrementa prodeunt (quippe Bilis ex omnibus Humoribus circulantibus proxime ad Alcali accedit) convenit Cibus ex Hordeo torrefacto & Aq. pluviali, adjectis mali punici Acidi granis ac Acetoſæ Foliis.

Sic ſi oriatur Hypercatharſis ex aſſumpto v: gr: Scammonio, Eſula vel Helleboro, quorum purgandi vis videtur hærere in ſale Alcalino vel huic affine, Experimenta quibus conſtat horum Acrimoniam & vim purgatricem enervari ex admiſtione Acidi v: gr: aceti (vid. Pechlin. de Purgantibus c. 16. 17) nobis bonum Effectum ex Acidis contra talem Hypercatharſin exhibitis promittunt. Quinimo Acida revera valere in hocce Caſu, Experientiâ conſtat.

Denique forte huc referri poteſt illud Conſilium Baglivii in ſua Prax. Med. in Cap. de Diarrhœa: ſcilicet, *Inveteratis alvi Fluxibus Dyſenteria, Teneſmo &c. laborantibus excipiantur per inferiora Vapor Terebinthinæ prunis ardentibus injectæ & ſanabuntur.* Quippe ex Terebinthinâ adhibito Igne, ſemper aſcen-

aſcendit ſpiritus Acidus, ut docet Chemia, adeoque ubi provenit Diarrhœa ex Humore putreſcente ad Alcali vergente, illum Acidum Terebrinthinæ ſpiritum ſi modo Humori huic accedere poſſit, eum in contrariam Indolem converſurum eſſe, nullus eſt dubitandi locus.

Verum altera Acre debellandi methodus eſt, id expellendo, quod fit 1°. per Emetica. verum hæc ſemper cum Prudentiâ exhibenda ſunt; ſi enim v: gr: ſuſpicio ſit Inflammationis alicubi vel Vomicæ in aliquo viſcere, ſi æger in Hæmoptoen pronus ſit, vel Sanguine abundet, vel Herniâ laboraverit, ab his abſtinere oportet. Sic Sydenham pulchre nos docuit quod licet Emeticum in aliis Febribus, ægro Nauſeâ laborante, in initio propinatum, Diarrhœæ in fine Morbi aliter orituræ feliciſſimè occurreret, & porro jam natam tolleret, in Febre tamen Inflammatoriâ Emeticum non ſolum non impedire Diarrhœam, ſed quandoque creare. Sed cum dictis Cautelis, ubi Stimulus Acer in primis viis hærens Irritatione facit Diarrhæam, Emeticum exhibitum v: gr: Ipocacuanha ad ℈j vel ʒſs quotidie pro 3 diebus conſecutivis, hanc certiſſimè tollit. Hinc quæ oriuntur Diarrhœæ ex Errore in Victu, v: gr: ex Ingluvie Fructuum Horæorum hac methodo feliciſſime tolluntur. ſed 2°. in iiſdem Caſibus Purgantia idem præſtant Effectum, imo Catharticum fortiter operans poſt unam validam Operationem talem Diarrhœam tollit. Si dentur talia Purgantia quæ ſimul roborant, tunc illa agunt partim educendo ſtimulum, partim roborando Inteſtina. Inter hæc Rhabarbarum primarium eſt. Iiſdem viribus pollent Myrobalani Emblicæ, Bellericæ vel Chebulæ.

℞. (itaque v: gr:) educendi ſtimulum atque roborandi gratiâ,
Myrob. Emblic. ſine Nucleis ʒij
Rhabarb: ℈ij
Aq. font. ℥ij. cum hâc contrita addito pauxillo Cinnamomi exhibeantur pro una Doſi.

Ad eundem ſcopum conferunt eadem Purgantia ſpecie Clyſ-

matis injecta, ſed Doſi 3plo vel 4plo majori, ſic enim æque feliciter operantur ac ſi per os aſſumpta fuiſſent. Atque hæc Forma in Infantibus ſicuti & in adultis Nauſeâ contra quodcunque iis offeras, laborantibus neceſſaria eſt. Sed hæc nequaquam univerſalis eſt Curatio Diarrhœæ, ut patet in Diarrhœâ illâ à Sydenhamio notatâ Epidemicâ, ſimul regnante Conſtitutione Varioloſa, quæ (Diarrhœa) ſoli V. Si. & Refrigerantibus promptè ceſſit, ſed exhibitis Rhabarbaro aliiſque Catharticis lenitivis Exitialis ſæpiſſime evaſit. Atque aliquando fit Diarrhœa bene operante Naturâ noſtrâ ope non indigâ, cui tunc totum negotium committi debet.

Sed tamen ubi cum Humoribus acribus v: gr: Bilioſis, fluit alvus & prudenti Medico Metus eſt ne ex Morâ induceretur major Acredo, Putredo vel Inflammatio Viſcerum, vel ſpeciatim Dyſenteria, oportebit Expurgationem à natura inchoatam aliquantulum promovere Purgantibus lenibus, vel & præmiſſis Corrigentibus, vel una cum Purgantibus exhibitis, v: gr.

℞. Aq. decoct. Hordei ℥iij
Syr. Roſar. ſolutiv. ℥ij M. f. Hanſt.

Accedimus jam ad Curam per Adſtringentia, quæ tamen crediderim longe plus damni quam boni attuliſſe ad Diarrhœam indiſcriminatim tollendam adhibita. Quippe ſæpiſſime ex his Lupus in Ovili incluſus longe pejora patrat mala. Teſtem advoco Alex. Trallianum L. 3. c. 19. qui ſe ſæpe vidiſſe inter exordia ſtatim Diarrhœæ quibuſdam alvi impetum intra 4um. vel 5um. diem vel per ſe aut paululum Adſtringentis cibi ſumptione prohibitum teſtatur, unde ægrotantes in ſummum devenere periculum, adeo ut redderentur Dementes, Phreneticive aut Veternoſi, vel circa Aures periculoſi Abſceſſus emergerent. Videantur & ſimilia obſervata ex Hipp. ſupra pgr. 7. & 8. §. 8.

Sic Sydenhamus in Darrhœâ illâ Epidemicâ quæ regnante Con-

Conſtitutione Varioloſâ graſſabatur, V. Si & Refrigerantibus ſolis cedente, notat Morbum hunc, ex levi, ſuâ naturâ Exitialem evaſiſſe ex uſu Adſtringentium. Sic Foreſtus L. 22. Obſ. 40. notat ex Fluxu ventris admodum acri & bilioſo ab Empiricâ Muliere ſubito adſtricto ortam Exulcerationem Inteſtini Recti & Teneſmum; & Cydoniatis intempeſtivè ſuppreſſâ Diarrhœâ Ileon lethale notavit Ballonius, citante Etmullero. Simili ratione qui Adſtringentibus utitur in Fluxu Colliquativo, orto ſcilicet ex Ichore putreſcente ſanguini affuſo, ille materiem jam putreſcentem retinet, & plures ſubire Circulationes, attritus &c. facit; Hanc ergo magis putridam reddit, adeoque ille Humor qui Benignitate Naturæ ex Corpore eliminata fuiſſet, jam Arte damnoſâ retenta, Viſcera plus depaſcet.

Sic in Exordio Febrium ubi ſæpe obſervatur Diarrhœa Febrem imminuens & noxia ſalubriter evacuans quid efficevent Adſtringentia facile patet, ut & in Diarrhœâ Criticâ.

Porro notatu dignum eſt aliquando Adſtringentia nihil omnino vel parum admodum ad Diarrhœam ſiſtendam conferre, uti obſervavit Sydenham in Diarrhœâ Febri Regulari in ejus Declinatione ſuperveniente. Imo in Obſ. 10. L. 22. notavit Foreſtus Diarrhœam Bilioſam quæ quo magis ſumerentur Conſtringentia, eo magis augebatur, & hoc ſæpe fieri ſolere.

Ubi itaque Diarrhœa non eſt Opus Naturæ liberantis Viſcera, ubi materies Acris non egeritur, quod partim ex abſentia Fœtoris inſignioris dignoſcetur, ubi adſunt ſigna Temperiei Laxæ, Bilis deficientis vel nimis inertis, ubi Excrementa pituitoſa ſunt, aquoſa, minime graveolentia, ad colorem candidum potius quam ad Croceum vergentia, nullis comitantibus ſignis Cacochymiæ, vel ubi Diarrhœa à ſola Laxitate oritur, ibi conveniunt eamque certiſſime tollunt Adſtringentia. Hinc narrat Foreſtus quendam qui 3 annis Diarrhœâ admodum aquoſâ & liquidâ laboraſſet, aliis fruſtra tentatis, tandem cùm Pultem ex Glandibus comederet, al-

vum

vum accepiſſe reſtrictam.

Porro ubicunque ex Fluxu immoderato Vires multum proſtratæ ſunt, (non raro enim ex enormi Fluxu fit Syncope vel Convulſio & mox mors) Darrhœa ſemper ſiſtenda erit.

Adhibitis itaque ſupra dictis Cautelis, & Indicationi maxime urgenti ſatisfaciendo, Adſtringentia & Exiccantia adhibenda ſunt v. gr. Cort. Granator. Mivæ Cydoniorum vel horum ſuccus expreſſus, pulv. ex Foliis Quercinis exiccatis, Tormentilla, Biſtorta, Capparis &c. Nihil autem præſtantius eſt Rhabarbaro toſto & Catechu. Ex his variæ Formulæ concinnari poſſunt v. gr.

℞ Cort. Granator. ℥ſſ.
Rad. Tormentillæ ℥i.
Biſtortæ ℈ii.
Rhabarb. toſt. ʒſſ.
His in pulverem redactis admiſceatur ſyr. myrtini q. ſ. ut f. Electuarium, de quo capiat ʒſſ. quater vel quinquies de die.

A Potu abſtineat & ab omnibus humidis & mucoſis, panem Biſcoctum comedat, & Carnem Aſſatam cum aromaticis, Vinum auſterum generoſum concedatur. Et hic locum habet Conſilium illud Ludovici Septalii L. 7. ſcilicet, *In alvi profluvio illud manimè cavendum, ne dum virium maxime rationem habere voluerimus conſumptis v. gr. Carnium Juribus Pinguibus, Laxitatem ventriculi & inteſtinorum nimiam procuremus alvique Fluorem adaugeamus.*

Externe adhibeantur Fomenta ex Spiritu vini ſimplici vel maſtichino vel Sp. V. Theriacali & cæteris ſimilibus. Sic commendat. Alex. Trallianus c. 19. L. 3. externe adhibendum oleum Myrtinum in quo Galla Aſiana vel Malicorium decocta ſunt.

Hâc methodo Diaahœa à ſola Laxitate orta, certiſſime tollitur.

Sequitur dein Curatio per Narcotica quæ Diarrhœam ſiſte

ſtere nemo non novit, & quidem aliquando omnia alia præſidia fruſtra adhibentur (Vid. Foreſt. L. 22. Obſ. 17.) Interim non niſi cum Prudentiâ uſurpanda ſunt; ubi enim adeſt nimia Acrimonia vel Putredo, vel metus Inflammationis, ab his omnino abſtinendum erit. In hiſce enim Caſibus hæc inſtar Adſtringentium pejora inducunt mala.

Interim ubi ob Fluxum immodicum deficiunt Vires vel urgent Vigiliæ, Indicatio erit Fluxum ſiſtere per Opium vel quid ſimile.

Perpenſis itaque Indicantibus Narcotica atque contra indicantibus & probe inter ſe collatis, ubi illa his præpollent, hujuſmodi Formulâ ægro ſuccurrere poſſumus.

℞ Laud. Londinens. gr. ij.
Maſtiches ℈ſſ.
Terræ ſigillat. ℈i.
M. f. Pil. pro una Doſi reiterandâ ſi opus fuerit.

Denique curatur Diarrhœa Determinatione ab Inteſtinis ad alias partes, & quidem 1°. ad Cutim. Magnopere ſanè à ſe invicem pendent Secretio ad Cutim & illa ad Inteſtina. Sic enim ex Obſervatione Williſii ad Ventris Conſtipationes tollendas ſuffecit ſurgere de Lecto citius ſolito, Perſpiratione quippe ſic imminutâ. Similiter, notante Piſone, ingruente Autumni Frigore, ſi modo quis negligentior fuerit in corporis cultu & ab ambientis Injuria ſe minime vindicaverit, experietur Alvum liquidioribus ſolito ſibi fluere Excrementis. Contra vero ſecretio ad Cutim aucta, v. gr. Induſium laneum induendo, magnopere conducit ad curandam Diarrhœam vel habitualem, obſervante Wainewright. Imo Lana ſicca tantummodo partibus ſub Ventriculo impoſita alvum exſiccando ſiſtit teſte Alex. Tralliano c. 19. L. 3. Quinimo ſummæ Hypercatharſes etiam à Venenis ortæ ſiſtuntur, ducendo ægrum in Balneum vaporis & ibi fricando Corpus.

Ubi jam oritur Diarrhœa à ſuppreſſione Sudoris vel Perſpi-

ſpirationis, hæc Methodus valebit: quippe Indicatio erit reſtituere hanc ſecretionem imminutam. (Hinc apud Practicos adeo laudantur in pertinacibus Diarrhœis Decoct. Lignorum Sarſaparill. Saſſafr. Guajac. Theriac. Mithridat. &c,) atque etiam, *In Diarrhœâ Epidemicâ contagioſâ malignâ, & quidem in principio ubi vires integræ ſunt, Alexipharmaca & per Sudorem ejicientia primas obtinent ægro ſimul quieto & in calido aere ſe continente*, auctore Etmullero. Quippe materiem volatilem ſic eliminari poſſe haud dubium eſt.

Obſervavit Hipp. in Coac. 1. Faciem nitidiorem reddi & ab Exanthematibus expurgari per Alvum liquidam. Viciſſim obſervavit idem Hipp. Coac. Tr. 4. 14. *Si cum Faſtidio alvi turbatæ ſuppreſſio eſt, mox efflorescunt Papulæ Vibicibus Culicum ſimiles &c.*

Hiſce jam obſervatiobus ſatis congrue immundam quidem ſed aliquantulum curioſæ ſpeculationis Diarrhœæ Curam propoſuit Alex. Trallian. (c. 19. L. 3.) quam huc transferre lubet, ſcilicet illa ſic ſe habet. *Balnea quæ in hâc affectione (ſcilicet Dirrhœâ) conſtitutis expediunt potiſſimum oleo carere debent, Nitri vero naturam imitari. Confert enim ſi quicquam aliud, Nitrum crematum, & lævigatum corpori in balneo aſperſum tantisper dum Cutis φοινιχθῇ, h. e. puniceo colore rubeſcat & cruento cum rubore tantum ex Eroſione non exulceretur, & ex alto in Cutis ſuperficiem Fluorem trahat. Deinde Scabiei ſpecie inductâ Cutem Balneo perungito.*

2°. Determinando materiam ad Renes curatur Diarrhœa. *Mictio noctu plurima parvam ſignficat Dejectionem*, inquit Hipp. & Seceſſus largus, auctore Dureto, Mictionem habet parcam. Ubi itaque deficit ſecretio Urinæ hæc reſtituenda erit, ſi modo nihil aliud contra indicet (quod ex ſupra ſparſim dictis utcunque colligi poteſt) v. gr. hujuſmodi Formulâ.

℞

℞ Rad. Apii
Ruſci
Aſparagi an. ℥ij.
Taraxac. mij.
Coq. in aq. font. ℥xl ad xxij.
Sub finem adjiciendo
Vini Rhenan. ℥vj
Coletur & ℥iii hujus Decocti hauriantur ſæpius de die.

Coroll. 1. Ex Obſervatis de Cauſis hujus Morbi patet quaſdam Diarrhœas penitus Incurabiles eſſe (debemus enim Limites Artis agnoſcere, atque hos cognoſcere utile eſt) Talis v: gr: eſt ea quæ oritur ab eroſis Villis Tunicæ internæ Inteſtinorum; (qualem ſupra recenſuimus ex Boneto.) Partes enim deſtructas de novo creare (quod hic requireretur) vel audaciſſimus Empiricus haud pollicebitur. Talis quoque eſt ea quæ oriri poteſt ex Scirrhis inveteratis in Glandulis Meſentericis, Pancreate vel Hepate: Scirrhos quippe inveteratos reſolvere neſcit Medicina. Denique Diarrhœam Colliquativam, (eam volo quæ ex Viſcere aliquo tabefacto Ichorem putreſcentem ſanguini affundente oritur) Curatam fuiſſe haud unquam veris conſtitit Obſervationibus.

Coroll. 2. Ex dictis de Curatione patet Diarrhœam quam minime Empiricis committendam eſſe. Laudat hic Ipocacuanham, alius Rhabarbarum (tanquam ſpecificum) alius Meſpilos &c. Verum hæc omnia aliàs optime Curationem perficiunt, alius Damnoſiſſima ſunt. v: gr. Emetica licet feliciter tollant talem Diarrhœam qualem ſupra deſcripſimus, ſi tamen oriatur à Plethorâ Diarrhœa (qualem ſupra recenſuimus) hoc medicamenti genus peſtiferum erit, quippe urgendo ſanguinem jam abundantem in Vaſcula tenerrima Cerebri Apoplexiam inducere poſſent. ſimiliter ubi oritur Diarrhœa à Viſceribus tabefactis, v: gr: ex Hepate; Quum hoc Viſcus in ſtatu etiam naturali tenerrimæ ſit Fabricæ, & fere friabile,

ſed nunc longe tenerius, per validos ex Emeticis Abdominis Concuſſus rumpi poteſt, adeoque Pus ſuum in Cavum Abdominis effundere, unde diriſſima mala. Sed neque ipſum Rhabarbarum tantopere laudatum pro Specifico contra hunc Morbum admittendum eſt. Teſtis ſit Sydenham qui Diarrhœam illam quæ regnante Conſtitutione Varioloſâ graſſabatur ſolis V. S[i]. & Refrigerantibus cedentem ex hoc ipſo Exitialem evaſiſſe notavit.

Deinde Adſtringentia licet pulcherrime ſubveniant ubi ſola Laxitas adeſt Inteſtinorum, alias tamen ſæpe ſumma patrant mala. Ne plura dicam, audi tantummodo Alex. Trallianum in L. 3. c. 19. *ſæpe vidi inter Exordia ſtatim Diarrhœæ quibuſdam Alvi Impetum intra quartum vel quintum Diem vel per ſe vel paululum Adſtringentis cibi ſumptione prohibitum, unde ægrotantes in ſummum devenêre periculum, adeo ut redderentur Dementes, Phreniticive aut Veternoſi, vel circa Aures periculoſi Abſceſſus emergerent.*

F I N I S.